

L'ESTAT ESPANYOL I EUA SIGNARAN UN NOU CONVENI DE COL·LABORACIÓ I DEFENSA

Els americans no se'n van

El 14 de maig finalitzava el Conveni d'Amistat i Defensa signat per l'Estat espanyol i Estats Units el 1982. Aquest conveni, que està renegociant-se, posa en evidència les contradiccions de la política de defensa espanyola.

J. M. Sanmartí

Va arribar el 14 de maig i els governs espanyol i nord-americà no tenien enllestit encara el nou Conveni d'Amistat i de Defensa. En conseqüència, i d'acord amb el tractat vigent de 1982, els americans han hagut de començar dilluns passat el desmantellament de totes les seues instal·lacions en territori espanyol i tenen un any just per retirar els seus militars, tècnics civils i equips de l'Estat espanyol. Aquesta imatge tan engrescadora no la veurem, però, ara com ara. Ni tan sols hi haurà un gest inicial, un miserable preparatiu. En aquests moments hi ha dues comissions hispano-nord-americanes

negociant a tota màquina els sercells per redactar definitivament el nou tractat. Es calcula que a finals d'aquest mes o principis de juny ja estarà tot llest i que es podrà procedir a la signatura. Malgrat que les autoritats espanyoles no atorgen una gran importància a les dates quan es manifesten en públic, en té i ho sabem perfectament. No es tracta tan sols d'evitar que es quedin les tropes americanes en territori espanyol sense cobertura legal sinó d'impedir que s'allargui una situació certament provisional.

El fet que el 14 de gener s'assolís un pre-acord sobre els aspectes essencials del conveni dona tranquil·litat, però no resol els complicats articles de la lletra petita.

L'estatut del personal

La comissió que està treballant a Washington ha d'elaborar un estatut de les forces americanes. Es tracta de pactar el marc jurídic, legal i laboral en què hauran de moure's els americans destacats a l'Estat espanyol, tant si són civils com si són militars. La intenció de la delegació espanyola és fer que aquest estatut s'adapti tant com pugui a l'esperit de l'estat en el terreny laboral, fiscal, penal, administratiu, etc.

Els privilegis de què gaudien els americans en virtut dels convenis anteriors han originat nombrosos conflictes amb les diverses administracions. S'havia arribat a donar el cas de delictes comuns comesos per oficials americans

que foren jutjats per tribunals d'aquest país i no pels espanyols. Es pot recordar la llibertat que tenia el personal destacat a l'hora d'importar béns de consum, com per exemple cotxes. O l'exempció de pagar impostos, com és ara el de circulació, reclamat durant anys pels ajuntaments més pròxims a les bases, el de Cadis, el de Torrejón de Ardoz o el de Saragossa.

És clar que això és molt relatiu. Segons una informació apareguda en el setmanari *El Independiente*, durant 286 dies de l'any 1987 hi hagué bombes atòmiques *en trànsit* a la badia de la Ciutat de Mallorca. La informació, que esmenta fonts americanes, especifica quins vaixells, quines armes i quins dies constituïa aquesta presència nuclear. La fórmula adoptada pels espa-

del nou conveni per sortir de l'Estat espanyol, segons el pre-acord del 14 de gener. El lloc de destinació no ha estat oficialment decidit encara, si bé tot indica que serà a Sicília.

La menor presència americana en territori espanyol és compensada mentrestant amb una intensa integració en els mecanismes militars de l'OTAN i les Forces Armades espanyoles participen en nombroses maniobres per anar establint els sistemes de cooperació. Els generals aliats no troben massa problemes a l'hora de concretar-los, si bé volen augmentar aquests exercicis comuns. Fa quasi un any que la flota espanyola celebra maniobres amb les aliades. Aquest mes de març, per exemple, una flota de 45 vaixells de l'Aliança Atlàntica acaben de fer les maniobres Dragon Hammer, set dels quals eren espanyols.

També la força aèria s'està entrenant en aquesta mena d'operacions i avions d'observació Orion B-3A, i caçabombarders espanyols han patrullat pel Mediterrani Occidental. El comandament aliât opina que els avions espanyols estan molt antiquats i que cal revisar-ne els equips de detecció i que cal modernitzar-los. El govern espanyol ha reconegut reiteradament que el sistema defensiu antiaeri té molts forats. Si més no, els sistemes de comunicació se saturen de seguida, disposen de claus fàcilment identificables, poden ser interceptats i són molt lents a l'hora de desxifrar els missatges perquè no estan informatitzats. A més, els aliats es queixen de l'escàs, per no dir nul, coneixement de l'anglès que tenen els oficials espanyols, cosa que obliga a realitzar traduccions molt engavanyadores. Cal tenir en compte que l'Estat espanyol s'ha de coordinar al mateix temps al comandament aliât amb seu a Nàpols i el comandament amb seu a Lisboa.

En canvi, l'estat ha refusat participar en les maniobres Open-Kate per la defensa de l'Estret de Gibraltar aduint que no reconeixen el Comandament Britànic a Gibraltar. Aquest exercici és complementari del Dragon-Hammer, de manera que des del punt de vista militar no té massa sentit participar en unes maniobres i no fer-ho en altres, però en aquest cas pesen més els components polítics. L'Estat espanyol i el Regne Unit han assolit fa poc un acord segons el qual la coordinació entre les forces aliades i les espanyoles pel que fa a la zona de Gibraltar es farà a través del Comandament de Nàpols, malgrat que Gibraltar és un punt clau en l'esquema defensiu espanyol i atlantista. □

La menor presència americana està suposant una integració intensa en l'OTAN.

No cal dir que les autoritats americans es resisteixen a perdre aquests privilegis que no solament els oferia un estatus social més alt (al marge del sou) sinó que servien d'estímul per a reclutar voluntaris que volguessin anar a un país subdesenvolupat segons la seua òptica.

Una segona comissió està ocupada redactant el conveni bàsic i els dels drets operatius. El president és un català, el director general de Política Exterior, P. Miralpeix. Aquesta part del conveni ha de fixar les modalitats de cooperació tècnica i militar i definir l'ús de les bases conjuntes amb la màxima precisió possible, els objectius de la col·laboració, els equips, les instal·lacions i el personal màxim de què podran disposar els americans, així com l'armament que hi podran tenir. Es diu que el Ministeri d'Afers Estrangers manté uns criteris més restrictius en aquest punt que no el de Defensa i, concretament, que els representants de les Forces Armades. «El conveni s'ha de precisar bé», argumenten els diplomàtics espanyols, l'armament nuclear ha d'estar en trànsit continu i no quedar-se amb caràcter permanent.

nyols és la de no preguntar els vaixells o avions de combat aliats que traginen o quines armes utilitzen.

Els primers conflictes

La sortida dels americans de Torrejón de Ardoz (Madrid) ja ha començat a plantejar problemes de reconversió. El govern espanyol vol conservar intacta la base aèria oficialment per convertir-la en el centre principal de les seves forces aèries, però de fet per a mantenir-la operativa en el cas que els caçabombarders americans F-16 haguessin d'utilitzar-la en cas d'emergència. La qüestió és que ja s'ha plantejat el primer conflicte amb els 1.200 treballadors espanyols al servei de la USAF. Aquests treballadors, malgrat tenir contracte amb el Ministeri de Defensa, perceben sous americans i, segons diuen, seran acomiadats i tornats a contractar amb sous espanyols i una petita indemnització. Els americans, que ja han començat a desmantellar certes instal·lacions civils (escoles, per exemple) començant sempre amb l'acomiadament del personal laboral espanyol. Els 72 F-16 disposen d'un termini de tres anys a partir de la signatura